

navodim prekrasan tekst o autoritetu u Crkvi kao faktoru jedinstva. »Među različitim crkvenim institucijama osobito se autoritet sve više osporava. To osporavanje ide paralelno s mentalitetom koji ne želi više rodbinske preporuke.

Autoritet u Crkvi ima funkciju da potiče jedinstvo. Autoritet je ovdje da okuplja, da ujedinjuje one koji se uvijek odjeljuju, dijele i suprotstavljaju. Tko je primio funkciju autoriteta prije svega je sluga. Njegova pastoralna dužnost, njegova služba jest u tome da kršćanskoj zajednici koja mu je povjerena pomogne da teži prema jednodušnosti, što doslovno znači da postane jedina duša...«

Knjiga završava raspravom o kontemplaciji. Za Schutza »kontemplativni život nije egzistencija koja se kreće između neba i zemlje u ekstazi ili nadahnuću. On polazi od poniznog približavanja Bogu i bližnjemu. Njegov je znak uvijek pečat stvaralačkog duha...« Kako je to blizu onome prastarome načelu »in actione contemplativus« — kontemplacija mora voditi akciju, a akcija mora biti hranjena i isprekidana kontemplacijom. Zbog toga kaže Scutz: »Trebalo se usred rada ili samoće vraćati kratkom i čestom zatiživanju imena Isusova, psalmima koje smo naučili napamet ili ih pjevamo, jednostavnom znaku križa...«

Danas, u doba ekumenskog zbližavanja među kršćanima, Schutza je knjiga dobrodošlo štivo koje može hraniti i podržavati ekumenski dijalog; ali ne samo to, ona može pomoći svakome kršćaninu da otkrije Evanđelje u njegovoj prvobitnoj svježini. Možemo mirne duše reći da je ovaj naš protestantski brat susreo Krista i da mu se On objavio, te nam je on tu objavu iznio u knjizi »Dinamika provizornoga«. Jacques Leclercq tvrdi »da se pravi kršćani nalaze u svim crkvama i da su oni naša braća prema mjeri u kojoj posjeduju Krista u samima sebi«. Ako je to istina, onda je Roger Schutz naš veliki brat, a njegova poruka može nas samo duhovno obogatiti.

Josip Antolović

LEON-JOSEPH KARD. SUENENS: *Redovnice i apostolat*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1969. Preveo Ivo Varošaneć O. P.

Ovo je već druga Suenensova knjiga prevedena na hrvatski jezik. Prva je »Crkva u misijskom zamahu«, koju je preveo O. Marijan Josipović, a izdana je ciklostilom u Zadru g. 1965. Za dobro razumijevanje druge bilo je potrebno pročitati i proučavati prvu knjigu, koja ima u sebi nešto snažno, prodorno i proročko. Suenens promatra čitavu Crkvu u misijskom zamahu. Nijedan član Crkve ne bi smio ostati pasivan, nezahvaćen dužnošću apostolata koja proizlazi iz sakramenta krštenja i potvrde. Mislim da si ne možemo poželjeti ljepšeg misijskog štiva nego što ga daje ta knjiga. Ona je uistinu sposobna da u kršćaninu probudi svijest odgovornosti za Crkvu i čovječanstvo.

Kako je Suenens želio aktivirati, staviti u pokret, upreći u apostolat sve članove Crkve, nije čudo da se je posebnom knjigom obratio redovnicama, kojih ima u Crkvi čitava milijunska vojska. Šteta bi bila da se za tako veliku potrebu apostolata ne aktivira i angažira i ta vojska. U predgovoru knjige Suenens sam tumači što njome želi.

»Govorimo o apostolskom promaknuću redovnice. Da se razumijemo: život redovnice sam je po sebi apostolski. Ona je apostolski usmjereni polaganjem svojih redovničkih zavjeta i svojim glavnim djelatnostima. Ne radi se dakle o tome da redovnica prijeđe iz nekog neapostolskog stadija u apostolski. Tumačiti u tom smislu naslov ove knjige značilo bi sasvim promašiti našu namjeru.

Kad govorimo o promociji, prije svega mislimo na to da se razubijaju skrivene mogućnosti, mislimo na ispunjenje, na novu dimenziju. Ne pomišljamo na to da se nametne neki dodatni teret, koji bi se imao nadodati ionako već preopterećenom dnevnom redu. Naprotiv, želimo olakšati taj teret prije svega na ljestvici vrednota. Potrebno je odrediti pravednu ravnotežu između nužnih

i neodmislivih sastavnih dijelova svakog redovničkog života i dužnosti koje Bog u prvom redu od nas očekuje. A baš u te sastavne dijelove spada ova apostolska dimenzija koju želimo istaći u ovoj knjizi.

Htjeli bismo iznijeti u neku ruku teologiju vremena u životu redovnice. A to bismo htjeli učiniti pogledom uprtim isključivo u Božje naloge... «

U prvom dijelu knjige Suenens iznosi današnje stvarno stanje u Crkvi i svijetu, a u taj okvir postavlja i današnju ženu pa i redovnicu, koja je Bogu na osobit način posvećena redovničkim zavjetima.

U drugom dijelu razlaže kako da se obnovi apostolska dimenzija redovničkoga života. Zalazeći u konkretnosti, iznosi mogućnosti djelovanja redovnica na području školstva i na karitativnom sektoru. Redovnički apostolat mora se uklopiti i integrirati u apostolat opće Crkve i mjesnih Crkava. U X poglavlju drugog dijela vrlo mudro razlaže o ravnoteži između molitve i apostolata. Ta je ravnoteža nužna, da redovnica može što bolje i plodonosnije izvršavati svoje poslanje.

Vrlo praktične upute daje također o odgoju i formaciji redovnica. Redovnice valja pripremiti za apostolat, jer ako budu nepripravljene ili će same stradati ili neće mnogo učiniti. A njihovo formiranje mora trajati zapravo čitav život. Samo na taj način ostatak će uvijek ažurne i donekle barem dorasle problemima koje naš tempo vremena donosi velikom brzinom.

Vidi se kako je studiozno proučio »sujet«, jer zalazi i na područje obnove iznutra pomoću kapitula, promjena poglavarica... i na područje izvana predlažući uniju viših poglavarica, koja je danas i ostvarena.

Ne mogu zamisliti suvremenu redovnicu koja ne bi tu knjigu dobro prostudirala. A poglavarice koje po službi imaju naročitu ulogu u redovničkim zajednicama morale bi tu knjigu često i često razmatrati te se prema njoj neprestano ispitivati da li se pojedine zajednice

sestara dosta angažiraju u apostolatu Crkve.

Knjiga je izašla u predvečerje Koncila. K nama je stigla sa zakasnjelom od 7 godina. No i sada je dobrodošla. Iako je pisana u prvom redu za redovnice, u njoj će naći obilje poticaja i svi oni kršćani koji se žele više i svestranije zalagati u Crkvi. Suenensova knjiga dobila je i najviše priznanje od državnog tajništva pape Ivana XXIII. Zato možemo imati u nju potpuno povjerenje. Ona je sigurno utjecala i na neke rasprave na Koncilu pa i na oblikovanje dekreta o suvremenoj obnovi redovničkog života. To se osobito vidi u 8. broju toga dekreta koji govori o redovničkim ustanovama koje su posvećene apostolskom životu, zatim broju 16, koji govori o klauzuri redovnica, te napokon u broju 22 i 23, koji govore o savezima redovničkih ustanova i o konferencijama viših redovničkih poglavara. Prema tome, Suenensova knjiga može poslužiti kao odlično sredstvo u koncilskoj obnovi redovnica.

Josip Antolović

JANEZ VODOPIVEC, Ekumenizam je ipak počeo, Zagreb 1968, str. 86 (izdala Kršćanska sadašnjost, biblioteka »Znakovi i gibanja« sv. 3). Naslov originala: Il diago dei cattolici.

Autor ove, opsegom male, ali sadržajem bogate i vrlo zanimljive knjige, član je papinskog Sekretarijata za jedinstvo kršćana. Govoriti o povijesti Katoličke Crkve u njezinom odnosu prema postanku i razvitku ekumenske ideje vrlo je teško, jer je tek pojava pape Ivana XXIII i rad Drugog vatikanskog sabora katolički rad za sjedinjenje kršćana oslobodio od naglašenog trijumfalizma i zamijenio ga poniznim priznanjem vlastitih pogrešaka i ljudske slabosti, učinivši da je polemika ustupila mjesto početnom dijalogu.

Promatrajući razdoblje od preko pola stoljeća u kojem se razvio svjetski ekumenski pokret, autor obra-